כט א ב מיי' פי"ל מהל' שבת הל' ז סמג לאוין סס:

יומא חד שמעיה · רב אשי לרבי יוסי בר אבין ל"א יומא חד שמעיה רבי יוסי בר אבין לרב אשי דקא גרים אמר שמואל השולה דג מן הים בשבת כיון דיבש בו כסלע אע"פ שהוא מפרכס לאחר כן ובעוד שהוא מפרכס הסליטו במים חייב משום טחינה שהיא אב מלאכה דתקן (שבת דף עג:) השוחטו כו' אמר ליה רבי יוסי ובין סנפיריו דודאי לא חי וכשאין מחוסר לידה עסקינן כגון שנולד בתוך הסל והניחו במים לחיות כדרך שעושין הדייגין: **א"ל** · רב אשי ולא סבר לה מר דהאי ובין סנפיריו רבי יוסי בר אבין אמרה מ"ש לא אמרת ליה משמיה שכל האומר דבר תורה אור

בשם אומרו מביא גאולה לעולם:

שבת קז: **סנפיריו** · שפורת בהן: **לא תנקטו לי בדעתייכו** · אל תחשדוני שלא הבאתי לכם מזונות עד עכשיו: **דסגאי** · שטרחתי ואיחרתי: **דהוה כריא בהונא** · שותר גדר העליס כדי להסתכל דרך הנקב: **אמר ליה רבי יוסי מאי הפי** · מה אתה מעיין כאן: **לינשו** · שכחו: **עשו מפני** · היו מתחבאים: **העבודה** · שבועה: **ביתום ויתומה** · לזווג זה לזו: **אלכנא** · אולר של חטים: **אוסכך** · הקב"ה: **אלא כאחד מעניי ישראל** · משום דמעשה נסים הוא ואסור לאדם להנות ממעשה נסים כדאמר לעיל (דף כ:) ואם עושין לו נס מנכין לו מזכיותיו: **רבי יהודה נשיאה** · היה בנו של רבן גמליאל בר רבי: **נשמואל הרמתי** · שיוכדין נשמיס בשבילו דכתיב *הלא קציר חטים היום ועכשיו באין כל ישראל לעוות וליכא ר' יהודה בן גמליאל לעוות וליכא דמשגח ביה: **שנתקע** · תקוע: **והא לא קבלינן מאמוראי** · בהדייהו (ה): **גרירין** · (גרירין) גרורין ומשוכין אלו אחריהן וכמי שקבלו עליו: **זעירא דמן חבריה** · לעיר שביביה והאי דקרי ליה הכי משום דאוסעיא אחריא הוה התם: **מעיני העדה** · זקניס מאירי עיני העם: **כומן שעיניה יפות אין כל נופה וכו'** · דודאי כל נופה יפה: **אין עיניה יפות כו'** · הזאיל והנהו דבי נשיאה דהוו עיני העדה רשעים דלא העם אין גריכין לבדוק מה מעשיהם לכך לא משגחו בהו מן שמים: **אתו עבדי דריש גלותא וקא מצערא ליה** · לאוסעיא: **אמרו ליה בני מתא** · לעבדי דבי נשיאה: **מצער לן** · מחרף ומגדף אותנו: **נמיה קמיה** · לפני התיבה: **נשא** · כמו נשב: **בקופעא דסיקא** · בכפר דחוק שם בו עניות ביותר: **פירא דכווריי** · מחיות של דגים: **כל מאן דפשע** · דלא בעי (ו) מיקרי מסחדינא ליה כו': **ומסדרינא ליה ומפייסינא ליה** · מתקנן כסדר:

ה"ג

ע"ל הון: **לינשו מאי הפי** · מה אתה מעיין כאן: **לינשו** · שכחו: **עשו מפני** · היו מתחבאים: **העבודה** · שבועה: **ביתום ויתומה** · לזווג זה לזו: **אלכנא** · אולר של חטים: **אוסכך** · הקב"ה: **אלא כאחד מעניי ישראל** · משום דמעשה נסים הוא ואסור לאדם להנות ממעשה נסים כדאמר לעיל (דף כ:) ואם עושין לו נס מנכין לו מזכיותיו: **רבי יהודה נשיאה** · היה בנו של רבן גמליאל בר רבי: **נשמואל הרמתי** · שיוכדין נשמיס בשבילו דכתיב *הלא קציר חטים היום ועכשיו באין כל ישראל לעוות וליכא ר' יהודה בן גמליאל לעוות וליכא דמשגח ביה: **שנתקע** · תקוע: **והא לא קבלינן מאמוראי** · בהדייהו (ה): **גרירין** · (גרירין) גרורין ומשוכין אלו אחריהן וכמי שקבלו עליו: **זעירא דמן חבריה** · לעיר שביביה והאי דקרי ליה הכי משום דאוסעיא אחריא הוה התם: **מעיני העדה** · זקניס מאירי עיני העם: **כומן שעיניה יפות אין כל נופה וכו'** · דודאי כל נופה יפה: **אין עיניה יפות כו'** · הזאיל והנהו דבי נשיאה דהוו עיני העדה רשעים דלא העם אין גריכין לבדוק מה מעשיהם לכך לא משגחו בהו מן שמים: **אתו עבדי דריש גלותא וקא מצערא ליה** · לאוסעיא: **אמרו ליה בני מתא** · לעבדי דבי נשיאה: **מצער לן** · מחרף ומגדף אותנו: **נמיה קמיה** · לפני התיבה: **נשא** · כמו נשב: **בקופעא דסיקא** · בכפר דחוק שם בו עניות ביותר: **פירא דכווריי** · מחיות של דגים: **כל מאן דפשע** · דלא בעי (ו) מיקרי מסחדינא ליה כו': **ומסדרינא ליה ומפייסינא ליה** · מתקנן כסדר:

[עי' סרש"י והגס' מוהרי"ן יב: ד"ה דמן ופרש"י שם לא. ד"ה זעירא]

[ע"ל לחו]

השולה דג מן הים · שולה כמו מגביה כיון שיבש בו כסלע (ז) שעדיין הוא מפרכס וכשעה שמפרכס חזר והסליטו ליס חייב משום טחינה נשמה שהיא אב מלאכה דתקן (שבת דף עג:) השוחטו והמפשיטו גבי אבות מלאכות: הא

יומא חד שמעיה דקא גרים אמר שמואל: *השולה דג מן הים בשבת כיון שיבש בו כסלע חייב א"ל ולימא מר יובין סנפיריו אמר ליה ולא סבר לה מר דההיא רבי יוסי בן רבי אבין-אמרה אמר ליה אנא ניחו א"ל ולאו קמיה דר' יוסי דמן יוקרת הוה שביה מר? א"ל (*הין) א"ל ומ"ט שבקיה מר-ואתא הכא? אמר ליה גברא דעל בריה ועל ברתיה לא חס, עלי-דידי היכי חיים אגרי ליה אגירי בדברא, נגה להו-ולא אייתי להו ריפתא, אמרו ליה לבריה (ח) כפינן הוו יתבי תותי תאינתא, אמר "תאנה תאנה הוציאי פירותיך ויאכלו פועלי אבא", אפיקו ואכלו, אדהכי והכי אתא אבוה אמר להו "לא תינקטו בדעתייכו דהאי דנגהנא, אמצוה טרחנא ועד השתא הוא דסגאי" אמרו ליה "רחמנא ליישבעך כי היכי דאשבעון ברך" אמר להו מהיכא? אמרו הכי והכי הוה מעשה, אמר לו: "בני-אתה הטרחת את קונך להוציא תאנה פירותיה שלא בזמנה יאסף שלא בזמנו" ברתיה מאי היא הויא ליה ברתא בעלת יופי, יומא חד חזיא לההוא גברא דהוה כריא בהוצא וקא חזי לה, אמר לו מאי האי? אמר ליה "רבי, אם ללוקחה לא זכיתי, לראותה לא אזכה?" אמר לה "בתי, קא מצערת להו לברייתא, שובי לעפריך ואל יכשלו ביך בני אדם" (ג) היא ליה ההוא חמרא כדהוו אגרי לה כל יומא לאורתא הוו משדרי לה אגרה אגבה ואתיא לבי מרה ואי טפו לה או בצרי לה לא אתיא, יומא חד אינשו זוגא דסנדלי עלה ולא אזלה-עד דשקלונהו מינה והדר אזלה. אלעזר איש בירתא כד הוו חזו ליה גבאי צדקה הוו טשו מיניה דכל מאי דהוה גביה יהיב להו, יומא חד הוה סליק לשוקא למיזבן נדוניא לברתיה חזיוהו גבאי צדקה טשו מיניה, אזל ורהט בתרייהו, אמר להו אשבעתיכו במאי עסקיתו? אמרו ליה ביתום ויתומה, אמר להן העבודה שהן קודמין לבתי שקל כל דהוה בהדיה ויהב להו, פש ליה חד זוזא זבן (נ) לסה חיטי ואסיק שרייה באכלבא, אתאי דביתהו אמרה לה לברתיה מאי אייתי? אבון? אמרה לה כל מה דאייתי באכלבא שדיתיה, אתיא למיפתח בבא דאכלבא חזת אכלבא דמליא חיטי וקא נפקא בצינורא דדשא ולא מיפתח-בבא-מחיטי, אזלא ברתיה לבי מדרשא אמרה ליה בא וראה מה עשה לך אוהבך, אמר לה העבודה הרי הן הקדש-עליך-ואין לך בהן אלא כאחד מעניי ישראל, יהודה נשיאה גזר תענית ולא אתא מיטרא אמר "כמה איכא משמואל הרמתי ליהודה בן גמליאל אוי לו לדור שכן נתקע, אוי לו למי שעלתה בימיו כך-חלש דעתיה ואתא מיטרא רבי נשיאה גזר תענית ולא אודעינהו לרבי יוחנן ולריש לקיש, לצפרא אודעינהו, אמר ליה ריש לקיש לרבי יוחנן הא לא קבילנא עלן מאורתא, אמר ליה אנן בתרייהו גררינן, רבי נשיאה גזר תענית ולא אתא מיטרא תנא להו אושעיא זעירא *דמן חבריה והיה אם מעיני העדה נעשתה לשגגה" משל לכלה שהיא בבית אביה כל זמן שעיניה יפות אין כל נופה צריכה בדיקה, עיניה *) מרוטות כל נופה צריכה בדיקה אתו עבדיה ורמו ליה סודרא בצואריה וקא מצערו ליה אמרו (*ליה) בני-מאתיה "שבקיה דהא נמי מצער לן כיון דחזינן דכל מילה לשום שמים לא אמרי ליה (ה) "מידי ושבקינן ליה, אתון נמי שבקוהו" גזר תענית ולא אתא מיטרא אמרו ליה "מאי עובדך? אמר ליה דיירנא בקוסטא-דחיקא דלית ביה חמרא לקידושא ואבדלתא טרחנא ואתינא חמרא-לקידושא ואבדלתא ומפיקנא להו-ידי חובתייהו. אמר ליה איקלע לההוא אתרא גזר תענית ולא אתא מיטרא אמרו ליה "מאי עובדך? אמר ליה "מיקרי דרדקי אנא ומקרינא לבני עניי כבני עתירי וכל דלא אפשר ליה לא שקלינא מיניה מידי ואית לי פירא דכווריי וכל מאן דפשע משחרינא ליה-מינייהו ומסדרינן ליה ומפייסינן ליה עד דאתי-וקרי", רב נחמן גזר תענית בעא רחמי ולא אתא מיטרא-אמר "שקלוה לנחמן חבוטו מן גודא לארעא" חלש דעתיה ואתא מיטרא רבא גזר תענית בעי רחמי ולא אתא מיטרא והא רב יהודה כי הוה גזר תענית אתא מיטרא אמר להו מאי אעביד אי משום תנויי אנן עדיפנן מינייהו דבשני דרב יהודה *כל תנויי בנזיקין

רבינו חננאל

שמע לרב אשי דתני אמר שמואל השולה דג מן הים כיון שיבש בו כסלע חייב. א"ל איהו ובין סנפירין. א"ל רב אשי הני דבי ר' יוסי אינון א"ל אנא הוא א"ל רב אשי ואמאי שבקת לר' יוסי דמן יוקרת רבך א"ל גברא דלא חס אבריה ואברתיה עלי דידי חיים. בריה וברתיה מאי היא כו'. כלבא אוצר. ר' יהודה שואיה גזר תעניתא ולא אתא מיטרא. אמר משמואל הרמתי שאמר הלא קציר חטים היום כו' וכיון שקרא בא המפר הנע שפלות הדור ליהודה בן גמליאל שהוא פרנס הדור וצועק ואינו נענה. אוי לו לדור הנתקע לכך אוי מי שעלתה בימיו צרה ואין מי שראוי להתפלל ולהשיב חימה. חלש דעתיה [דר"י נשיאה] ואתא מיטרא. דבי נשיאה גזר תענית ולא אודעינהו לר' יוחנן ולר"ש בן לקיש לצפרא אודעינהו אמר ר"ל לא קבלנו עלינו מאתמול. א"ר יוחנן ניתיב בתעניתא דאנו בתרייהו גרירינן. דבי נשיאה גזר תעניתא בעו רחמי ולא אתא מיטרא. תנא להו והיה אם מעיני העדה נעשתה לשגגה. משל לכלה בזמן שעיניה יפין אין הגוף צריך בדיקה כו' כלומר פרנסי הדור הוא דלא מעלי. רבי אילפי ירד לפני התיבה לפני ר' אמי אמר משיב הרוח אתא זיקא אמר מוריד הגשם אתא מטרא אמרי ליה מאי עובדך אמר להו בקיאנא פי' בכפר דחוק דאיכא ו ט ר ח נ א ומייתינא ק ד ו ש א ואבדלתא ומפקנא להו ידי חובתייהו. וכן הוא שליחא דצבורא דנחית קמי דרבא ושאלוהו ואמר מקרי ינוקי אנא ומקרינא לבני עניי כבני עתירי ואית לי פירא (דסורי) דכווריי דמפרנסנא מיניה כל

[ע"ל ונשב וכן לקמן בסמוך וכן לקמן סה: וכ"מ סה: מיתא ונשב אמנם לפני רש"י היה הגילסא ונשא הלכך פי' רש"י הכא ונשא כמו ונשב]

רבינו גרשום

שיבש בו כסלע חייב משום צידה ומשום נטילת נשמה: אמר ליה ר' יוסי בר ר' אבין

*) [עי' רש"י שבת לא.]

ובין סנפיריו א"ל רב יוסף הא בין סנפיריו ר' יוסי היא. כלבא נורן. משמואל הרמתי שהיה מבקש ומביא ממר אפי' בימי קציר חטים דכתיב הלא קציר חטים וגו': בתרייהו דבי נשיאה אזלינן וכי קבילו אינהו הוי כמו קבילו אנו. מעיני העדה עיקר העדה היינו דבי נשיאה. קוסטא אתרא. דחיקא. בני אדם דחוקים:

הגהות הב"ח

(ח) גמ' ליה לבריה כפינן הוו יתבי: (ב) שם ולא יכשלו ביך בני אדם וכן כוה הויא ליה הכוא חמרא: (ג) שם חד זוזא זבן ליה חיטי ותסיק כו' מאי אייתי לך אכון אמרה: (ד) שם לא אמרי ליה ולא מידי ושבקינן ליה: (ה) רש"י ד"ה והא לא כו' כהדייהו כדאמרינן לעיל מאימתי מקבל רב אמר ממנתה ושמואל אמר בתפלת המנחה סס"ד: (ו) ד"ה כל מאן דפשע דלא בעי מיקרי סס"ד ומת"ל מה"ד מסחדינא ליה כווריי כי היכי דגמיר סס"ד: (ז) תוס' ד"ה השולה כו' שיבש בו כסלע אע"פ שעדיין הוא מפרכס וכשעה:

מקבלה

מעשים הקטנים בר"יוסי אין יוקרת ו-בנו האבל פוגע ו:

ב-בתו היפה 3- חמורו

נגשא

מעשה זה אירע אצל ר"יהודה בן גמליאל בתענית ג' ואשה נס זה בחלה בקנה בגוי אחר שנעשה לו מאכסן לבנונא של בתו

מקבנה

בנים שיצאו תעניות ולא אתא מיטרא

"הלו בעתיך ואתא מיטרא"

בשם מאמרל ריסות זה רבינה דבן סיאני אמרו

ברכות כ. סנהדרין קו: ע"ש

בנזיקין

מסדר הסדרים בנזיקין

ר"יהודה בן גמליאל

ר"יהודה בן גמליאל

מסורת

ר"יהודה בן גמליאל

ר"יהודה בן גמליאל

ר"יהודה בן גמליאל